

Vergaderjaar 2004–2005

29 677

Wijziging van de werknemersverzekeringenwetten, de Coördinatiewet Sociale Verzekering, de Wet inkomstenbelasting 2001 en de Wet op de loonbelasting 1964 in verband met uitbreiding van de rechtsgevolgen van de verklaring arbeidsrelatie (Wet uitbreiding rechtsgevolgen VAR)

Nr. 6

VERSLAG

Vastgesteld 21 september 2004

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen. Onder het voorbehoud dat te hierin gestelde vragen en gemaakte opmerkingen voldoende zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel genoegzaam voorbereid.

Inhoudsopgave:

1. Inleiding;	1
2. Voorgestelde oplossing: uitbreiding rechtsgevolgen VAR;	3
3. Uitvoering;	6
4. Beschrijving handhaving en handhaving risico's VAR;	7
5. Financiële effecten;	7
6. Monitoring en evaluatie	8

¹ Samenstelling:

Leden: Noorman-den Uyl (PvdA), Bakker (D66), De Vries (VVD), De Wit (SP), Van Gent (GL), Verburg (CDA), Hamer (PvdA), Voorzitter, Bussemaker (PvdA), Vendrik (GL), Mosterd (CDA), Smits (PvdA), Örgü (VVD), Weekers (VVD), Rambocus (CDA), Ve Ruiter (SP), Ferrier (CDA), Ondervoorzitter, Huizinga-Heringa (CU), Bruls (CDA), Varela (LPF), Eski (CDA), Koomen (CDA), Aptroot (VVD), Smeets (PvdA), Douma (PvdA), Stuurman (PvdA), Kraneveldt (LPF) en Hirsi Ali (VVD).

Plv. leden: Depla (PvdA), Koşer Kaya (D66), Blok (VVD), Kant (SP), Halsema (GL), Smilde (CDA), Verbeet (PvdA), Timmer (PvdA), Tonkens (GL), Omtzigt (CDA), Adelmund (PvdA), Van Miltenburg (VVD), Visser (VVD), Algra (CDA), Vacature (algemeen), Vietsch (CDA), Van der Vlies (SGP), Hessels (CDA), Hermans (LPF), Van Oerle-van der Horst (CDA), Van Dijk (CDA), Van Egenschot (VVD), Van Dijken (PvdA), Blom (PvdA), Kalsbeek (PvdA), Van As (LPF) en Schippers (VVD).

1. Inleiding

De leden van de CDA fractie hebben kennis genomen van wetsvoorstel Wet uitbreiding rechtsgevolgen verklaring arbeidsrelatie (hierna: VAR). Zij achten het van het grootste belang dat zelfstandigen zonder personeel (hierna: zzp'ers) tijdig weten of zij feitelijk behoren tot de kring van werknemers of niet, met alle daarbij horende rechtsgevolgen. Deze leden zijn dan ook verheugd met de spoed, waarmee de regering de problemen bij de VAR wil aanpakken. Zij zullen de wetgeving beoordelen op de extra zekerheid die verkregen wordt, de administratieve lasten, die gepaard gaan met het proces en de praktische uitvoerbaarheid van de procedures. Hierdoor moet het grootste gedeelte van de problemen binnen afzienbare termijn kunnen worden ondervangen.

De indiening van het wetsvoorstel viel ongeveer samen met het verschijnen van het SER-advies over de personenkring werknemers-advies, dat ook ingaat op het voorliggende wetsvoorstel – dat niet openbaar was. De regering geeft aan dat zij voor 1 januari 2005 met een reactie op de zogenaamde derde spoor-variant komt. De leden van de CDA fractie

merken op dat 1 januari ook de geplande ingangsdatum van het huidige wetsvoorstel is, het zogenaamde «tweede spoor» en dat dus de kans bestaat dat een dag voor ingang van een minder vergaande variant (het tweede spoor) de regering met een verdergaand standpunt komt. Ziet de regering, om dit te voorkomen, kans om voor de wetsbehandeling met een standpuntbepaling te komen over het gehele SER advies, dat inmiddels meer dan drie maanden oud is?

In het verleden zijn meerdere malen onderzoeken door de regering aangekondigd om de werking van de VAR te beoordelen. Hebben deze plaatsgevonden? Waar zijn ze beschikbaar en hoe hebben ze invloed gehad op het thans voorliggende voorstel, dat problemen in de huidige praktijk moet oplossen?

Samenvattend vragen de leden van de CDA-fractie of de regering een overzicht kan geven van de cyclus beleidsvoorstellen, wetgeving en onderzoeken naar effectiviteit, alsmede adviesaanvragen, die in dit dossier hebben plaatsgevonden in de afgelopen vijf jaar.

Daarnaast hebben de leden van de CDA-fractie nog vragen die in dit verslag zijn opgenomen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van bovenvermeld wetsvoorstel. Zij zijn verheugd dat de regering na lang aandringen uiteindelijk tot wetswijziging is overgegaan om de rechtszekerheid van zelfstandige opdrachtnemers door middel van de «nieuwe» VAR te vergroten. Deze leden hebben nog een aantal vragen, welke in dit verslag zijn opgenomen.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voornemen van de regering om de VAR zo te veranderen dat opdrachtgevers en opdrachtnemers meer duidelijkheid hebben over de verschuldigdheid van loon- en premieheffing. Mede gezien het feit dat zij reeds lange tijd hebben gepleit voor het aanpakken van deze problematiek. Echter er bestaan nog wel enkele vragen over de inhoud en de uitvoerbaarheid van de wet, die in dit verslag zijn opgenomen.

De leden van de LPF-fractie zijn behoorlijk teleurgesteld door het voorstel en de timing van het voorstel van de regering. In december 2003 heeft er een uitgebreid overleg met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid rond het tekortschieten van de VAR plaatsgevonden. Kamerleden van verschillende huize hebben aangetoond dat de huidige VAR niet goed werkt en dat zzp'ers en hun opdrachtgevers daar flink de dupe van zijn geworden. De Kamer heeft aangedrongen op spoed middels een motie Varela en desondanks duurt het nog ruim een half jaar voordat de regering na ruim ambtelijk overleg met een aangepaste regeling komt die wederom rammelt en de opdrachtgevers en -nemers opnieuw opzadelt met grote onzekerheden. Het komt ons voor dat de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid liever geen regeling wil, omdat, zoals hij destijds in de Kamer verkondigde, hij bang is dat de collectiviteit van de sociale zekerheid wordt aangetast.

De leden van de LPF-fractie zijn van mening dat er snel alsnog een deugdelijke regeling dient te komen die recht doet aan de gewijzigde maatschappelijke omstandigheden. Het aantal mensen dat als zzp'er opdrachten probeert te verwerven is de laatste jaren gegroeid van zo'n 100 000 in 1995 tot ongeveer 250 000 in 2003, afhankelijk van de definitie die wordt gehanteerd. Het gaat dus niet om een onbelangrijke, maar om een omvangrijke en snel groeiende groep goedwillende mensen, voor wie een deugdelijke regeling noodzakelijk is.

Het hele voorstel ademt een gevoel van wantrouwen van de regering ten aanzien van de zzp'er uit. De regering heeft haar voorstel gebaseerd op het beperken van het risico van misbruik. De leden van de LPF-fractie zouden het op prijs stellen indien de regering aangeeft dat zzp'ers een

belangrijke rol spelen en zouden daarom willen pleiten voor een regeling die uitgaat van de goede bedoelingen en daarom het verkrijgen van een VAR soepel en eenvoudig maakt, door bijvoorbeeld de Belastingdienst leidend te laten zijn. Misbruik zou in dat geval harder bestraft moeten worden, waarbij de bewijslast voor het misbruik bij bijvoorbeeld het UWV gelegd kan worden.

Wat de regering zich niet schijnt te realiseren is dat zij door het belemmeren van de ontwikkelingsmogelijkheden voor zzp'ers, hun concurrentiepositie nadelig beïnvloed. Door de onduidelijkheid en de angst voor naheffingen zullen veel opdrachtgevers de opdracht sneller gunnen aan «gewone» bedrijven zodat de zzp'er achter het net vist. Bovendien heeft dit tot nadelig effect dat de kosten voor bedrijven eerder zullen toenemen, omdat «gewone» bedrijven te maken hebben met overhead en daardoor duurder zijn dan zzp'ers. Door de toenemende kosten verslechtert de concurrentiepositie van het bedrijfsleven.

Ten aanzien van het voorstel van de regering hebben de leden van de LPF-fractie nog vragen en opmerkingen die in dit verslag zijn opgenomen:

2. Voorgestelde oplossing: uitbreiding rechtsgevolgen VAR

Het voorliggende wetsvoorstel zal gepaard gaan met een aantal nieuwe procedures en formulieren:

- het aanvraagformulier voor een VAR zal uitgebreid worden;
- een nieuw Besluit Beleidsregels Boordeling Dienstbetrekking;
- de regels, waarmee de VAR erkend wordt door Belastingdienst, UWV en ziekenfonds, dan wel niet erkend wordt en het inzagerecht in de registratie van VAR's bij de Belastingdienst

In de ogen van de leden van de CDA fractie vormen dit drie essentiële stukken van het nieuwe VAR-regime en zij verzoeken de regering dan ook deze onmiddellijk aan de Kamer te doen toekomen ten einde een goede afweging tijdens het wetgevingsproces mogelijk te maken.

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering druk voorziet op mensen die een vaste dienstbetrekking hebben in bijvoorbeeld de thuiszorg, om als zzp'er verder te werken? Nu er duidelijkheid vooraf is, kan het namelijk aantrekkelijk worden voor een werkgever om vooral zzp'ers in dienst te nemen, waar vroeger werknemers in dienst waren.

Acht de regering de overgang van grote groepen werknemers, die in een vast dienstverband werken naar zzp-status wenselijk en/of aanvaardbaar? Welke veranderingen verwacht de regering in het aantal mensen, dat als zzp'er werkt als gevolg van dit wetsvoorstel?

Het VAR-resultaat uit overige werkzaamheden (hierna: VAR-row) komt vier maal zoveel voor als het VAR-directeur grootaandeelhouder (hierna: VAR-dga), maar verschaft na ingang van het voorliggende wetsvoorstel niet die extra rechtszekerheid, die aan het VAR-dga en het VAR-winst uit onderneming (hierna: VAR-wuo) gegeven wordt. Kan de regering nader ingaan op de opmerkingen van de Raad van State, waar het gaat om het voornemen deze groep op een later moment alsnog meer rechtszekerheid te bieden?

Middels het wetsvoorstel wordt de geldigheid van de VAR verkort van twee jaar naar één kalenderjaar. Welke effecten zou een verlenging naar 15 maanden hebben, dwz elk jaar van 1 januari tot en met 31 maart van het daaropvolgende jaar, voor opdrachten die voor 31 december zijn aangevangen?

Waarom is ervoor gekozen om de niet alleen de werkzaamheden, maar ook de betaling binnen de tijdsgrenzen te laten vallen?

Hoe voorziet het voorstel in gelijke procedures voor mensen, die in het buitenland wonen? Welke gevolgen heeft het wetsvoorstel voor mensen, van Nederlandse als wel als andere nationaliteiten, die in Nederland werken, maar in het buitenland wonen? Zij kunnen immers volgens de memorie van toelichting geen VAR aanvragen. De regering geeft daarbij

als overweging dat zij immers in het buitenland aangifte zouden kunnen doen, maar is er geen snelle manier om rechtszekerheid te bieden aan deze groep?

Zal een verklaring van de inspecteur ook in de toekomst dezelfde rechtskracht hebben als de nieuwe VAR?

Hoe zal in de toekomst de VAR worden toegepast voor bijvoorbeeld (dieren)artsen, die tijdelijk een praktijk elders waarnemen? Onder welke voorwaarden kunnen zij gebruik maken van de VAR en welke administratieve lasten brengt dat met zich mee?

De VAR wordt toegewezen op basis van criteria als «dienstbetrekking», «onderneming» en «(overeenkomst van) opdracht». Is het waar dat deze begrippen op dezelfde subjectieve manier interpreteerbaar blijven? Zijn er voornemens om deze criteria op enige wijze te verduidelijken, bijvoorbeeld door een nieuw besluit beleidsregels beoordelingen dienstbetrekkingen?

De leden van de PvdA-fractie vragen in hoeverre het risico dat de Belastingdienst achteraf een ander oordeel velt over de aard van de arbeidsrelatie geheel wordt verschoven van opdrachtgever naar opdrachtnemer. Welke invloed heeft het wetsvoorstel naar verwachting op de keuze voor het ondernemerschap? Welke invloed zal dit hebben op de ontwikkeling van het aantal zzp-ers zo vragen deze leden.

Zij merken op dat op het moment van invoering voor zowel de opdrachtgever, opdrachtnemers, bemiddelaars als uitvoerder alles duidelijk moet zijn. Kan de regering nog eens exact weergeven hoe de overgang van de «oude» VAR naar de «nieuwe» VAR wordt vormgegeven? Met andere woorden wat gebeurt er met een opdracht die tot en met 31 december 2004 onder de «oude» VAR valt en na 1 januari 2005 doorloopt?

De vraag over de eventuele terugwerkende kracht van deze wet is ook van belang indien in de periode dat de «oude» VAR is afgegeven het UWV en Belastingdienst verschil van opvatting hebben over de status. Immers indien de tekst van de wet zo moet worden opgevat dat de nieuwe wet terugwerkende kracht heeft wat betreft de status van de «oude» VAR, zal gelden dat er ook geen werknemersverzekeringsplicht is in de periode dat de «oude» VAR is afgegeven. Indien, bij een verschil van opvatting tussen UWV en Belastingdienst over de status, de tekst van de wet zo moet worden opgevat dat de nieuwe wet pas werkt vanaf 1 januari 2005 met betrekking tot een «oude»VAR, welke voor 1 januari 2005 was aangevraagd en na 1 januari 2005 nog doorloopt, zal de situatie ontstaan dat voor 1 januari 2005 er wel een werknemersverzekeringsplicht bestaat welke ophoudt per 1 januari 2005. Wat is de reactie van de regering hierop?

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering tijdens de parlementaire behandeling tevens zoveel mogelijk duidelijkheid kan scheppen ten aanzien van de invulling van de begrippen «dienstbetrekking» en «onderneming?» Het Besluit Beleidsregels Beoordeling Dienstbetrekking (juli 2003) is volgens deze leden nodeloos ingewikkeld waardoor een en ander aan duidelijkheid moet inboeten.

Met de nieuwe geldigheidstermijn van één jaar zullen er problemen kunnen ontstaan wat betreft opdrachten die soms voor langere perioden dan een jaar worden aangegaan. De opdrachtnemer moet zijn opdrachtgever voor de hele periode van de opdracht duidelijkheid vooraf kunnen geven over de rechtsgevolgen van de arbeidsrelatie. Wat is de mening van de regering hierover?

Een probleem doet zich ook voor indien de betalingen na afloop van de geldigheidstermijn van de VAR worden voldaan. Facturering geschiedt vaak achteraf.

Voldoet het moment waarop de werkzaamheden worden verricht niet beter aan de werking van de VAR dan het moment van versturen of betalen van de factuur, zo vragen deze leden.

De leden van de PvdA-fractie betreuren het dat in dit wetsvoorstel de VAR-row niet is geregeld. Zij vragen wanneer de regering hieromtrent met voorstellen zal komen.

Zou de regering kunnen uitleggen wat het essentiële verschil is van iemand die werkt via een intermediair of via een uitzendbureau waar wel sociale premies worden afgedragen? Wat vindt de regering van een opting-in variant voor zelfstandigen?

De leden van de VVD-fractie constateren dat, om het oneigenlijk gebruik van de VAR tegen te gaan, de regering heeft besloten om de looptijd van de VAR te beperken tot één kalenderjaar. Zij vragen waarom er gekozen is voor één vaste termijn. Welke expliciete voordelen heeft een jaarcontract boven een contract van langere flexibele duur waarin men de looptijd van de VAR overeenstemt met de vooraf afgesproken duur van de opdracht? Kan de regering tevens aangeven hoe men het doel van de wet, namelijk het verschaffen van zekerheid voor werkgevers en werknemers, rijmt met de vaste termijn van één jaar? Zij menen dat de huidige voorgestelde systematiek alsnog voor onduidelijkheid zorgt over het al dan niet afdragen van premies op het moment dat een contract langer duurt dan het huidige jaar?

Tevens bestaat er bij de leden van de VVD-fractie onduidelijkheid over de redenen die ervoor hebben geleid dat het regering heeft besloten om werkgevers en werknemers een nieuwe VAR af te laten sluiten op het moment dat het contract jaaroverschrijdend is? Kan de regering uitleggen waarom men voor deze oplossing heeft gekozen en niet op zijn minst voor een contracttermijn van één jaar, ongeacht de ingangsdatum van de VAR? Het is voor zowel de opdrachtgever als de opdrachtnemer van groot belang om van tevoren zekerheid te hebben over de zekerheid van het al dan niet hoeven te betalen van bepaalde premies (opdrachtgevers) als het zelf verzekeren van bepaalde zaken (opdrachtnemers). De leden van de VVD-fractie vragen de regering meer duidelijkheid te verschaffen over de garanties die het wetsvoorstel voor opdrachtgevers en opdrachtnemers biedt, bijvoorbeeld of bij een geldige VAR naheffing te allen tijde achterwege blijft. Kan de regering meer duidelijkheid geven over alle garanties die er voor moeten zorgen dat zowel de opdrachtgevers als de opdrachtnemer zekerheid heeft over het betalen van premies?

Uit de memorie van toelichting blijkt dat de regels voor de VAR niet gelden voor betalingen die buiten de geldigheidstermijn verzonden en/of betaald worden. Dit kan tot problemen leiden bij facturen voor werkzaamheden die in een ander jaar verstuurd worden. Voor deze factuur kan men zich alleen beroepen op de zekerheden van de VAR wanneer ook voor dat jaar een kopie van de VAR beschikbaar is. Is de regering bereid om in ieder geval aan facturen die betrekking hebben op arbeid dat verricht is binnen de geldigheidstermijn van de VAR de uitgebreide rechtsgevolgen te verbinden.

Met betrekking tot het overgangsrecht vragen de leden van de VVD-fractie de regering meer duidelijkheid te geven over de terugwerkende kracht van de in te voeren wet. Gaan de huidige VAR-contracten per 1 januari 2005 over in de vernieuwde VAR-contracten of gaat de nieuwe regelgeving gelden voor de hele periode dat de huidige VAR geldt? Tevens willen zij antwoord op de vraag wanneer opdrachtgevers en opdrachtnemers die nieuwe VAR aanvragen.

De leden van de VVD-fractie willen de regering vragen aan te geven hoe andere Europese landen omgaan met de problematiek die er bestaat bij het in dienst nemen van zelfstandigen uit hun eigen land en bij het aannemen van zelfstandigen uit andere EU landen.

Naar de mening van de leden van de LPF-fractie blijft de begripsvorming verwarring zaaien en de regering doet geen voorstellen om dat te verbeteren. Begrippen als «dienstbetrekking», «onderneming» en «opdracht»

blijven bepalend voor het de afgifte van de VAR-dga en de VAR-wuo. Het is noodzakelijk dat er een grotere duidelijkheid gaat ontstaan over de invulling van die begrippen.

De geldigheidsduur voor de VAR is door de regering teruggebracht tot één jaar. Dat betekent dat projecten met een duur langer dan één jaar automatisch in de problemen komen.

Door het beperken van de geldigheidsduur komen projecten die over een kalenderjaar heen lopen in gevaar omdat de VAR-periode loopt van 1 januari tot en met 31 december. Indien de opdracht over deze grens heen loopt heeft de opdrachtnemer feitelijk een tweede VAR nodig. Er ontstaat derhalve zowel bij opdrachtgever als bij de opdrachtnemer onduidelijkheid of de nieuwe VAR wel weer afgegeven zal gaan worden. Deze dubbele onzekerheid zal voor een opdrachtgever de balans kunnen doen doorslaan om te kiezen voor een «normaal bedrijf» in plaats van een zzp-er. Zelfs zoiets triviaals als het versturen en betalen van een factuur buiten de VAR-periode voor werk dat binnen de VAR-periode werd verricht, kan in de praktijk al leiden tot (na)heffingen. Al met al leidt het hanteren van een beperkte periode van slechts 1 jaar en het gebruik van kalenderjaren tot enorme administratieve rompslomp en het grote risico van strijd tussen het UWV, dat de naheffing oplegt, en de opdrachtgever en -nemer. Het was juist de bedoeling van de nieuwe regeling om dit soort juridische strijd te voorkomen.

Om gedoe rond begripsverwarring te voorkomen zouden de leden van de LPF-fractie het volgende constructieve voorstel willen doen: Het wetsvoorstel hanteert nu 2 mogelijkheden om een VAR te verkrijgen, te weten indien de inkomsten uit de arbeid aangemerkt kunnen worden als «winst uit onderneming» of indien de inkomsten «voor risico komen van een vennootschap». Bij wie rust de bewijslast dat het om winst gaat en niet om salaris? Waarom is het niet veel eenvoudiger om te stellen dat het belangrijkste kenmerk van een dienstbetrekking de grote mate van ontslagbescherming is. Dat is veel makkelijker vast te stellen. Is er geen sprake van ontslagbescherming, ofwel is er geen duurzame relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer, dan is het risico van het opdrogen van opdrachten en daarmee inkomen volledig voor rekening van de opdrachtnemer. Dat leidt in het voorstel van de leden van de LPF-fractie automatisch tot het verkrijgen van een VAR.

3. Uitvoering

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering heeft overwogen om één lijn te trekken bij het bepalen of iemand een werknemer is of niet voor het UWV, de Belastingdienst en het ziekenfonds. Welke situaties zijn nog mogelijk waarbij er verschillende oordelen zullen bestaan na ingang van dit wetsvoorstel? Acht de regering het wenselijk dat iemand verschillende statussen kan hebben? Welke maatregelen worden genomen ten einde dit probleem geheel uit de wereld te helpen?

Welke bezwaar- en beroepstermijnen gelden voor de aanvraag van een VAR-verklaring? Hoe lang zijn deze termijnen in de praktijk? Wat gebeurt er wanneer een bezwaar of beroep na 1 januari gegrond wordt verklaard? Heeft dit gevolgen voor contracten, die daarvoor bestonden?

Heeft de regering overwogen om, na goedkeuring van de opdrachtnemer, opdrachtgevers elektronisch inzage te geven in de VAR en opdrachtgevers op de hoogte te houden van wijzigingen in de VAR?

De leden van de PvdA-fractie merken op dat op het moment dat de wet van kracht wordt, de nadruk komt te liggen op de uitvoering van de wet. Kan de regering toezeggen of de uitvoeringsvragen tegelijkertijd met de parlementaire behandeling van de wet in de Tweede Kamer openbaar zullen worden gemaakt? Omdat duidelijkheid over een adequate uitvoering voor de rechtszekerheid van de VAR van cruciaal belang is en dan pas

goed beoordeeld kan worden hoe de uitvoeringsinstanties (Belastingdienst en UWV) met de voorgestelde wet zullen omgaan.

In de brief van het Platform Zelfstandige Ondernemers (PZO) wordt voorgesteld voor de invoering en voorlichting van dit wetsvoorstel een Projectbureau in te richten. Wat is de mening van de regering hierover? Volgens het wetsvoorstel kan een werknemer tegelijkertijd bij het UWV en een ziekenfonds verzoeken om een beoordeling van de arbeidsrelatie. Wordt hier niet de opdrachtnemer bedoeld? Is het niet beter dat ook de opdrachtnemer de vraag over de verzekeringsplicht aan de Belastingdienst kan voorleggen?

De leden van de VVD-fractie constateren dat in de vernieuwde VAR het voor werkgevers mogelijk zal zijn om bij twijfel over de verzekeringsplicht de Belastingdienst om uitsluitel te vragen. Een opdrachtnemer kan dezelfde vraag neerleggen bij het UWV of het ziekenfonds. Voor een correct en evenwichtig beleid is het van groot belang dat er een goede afstemming tussen deze drie instanties is over het al dan niet bestaan van een arbeidsrelatie. De leden van de VVD-fractie vragen de regering meer duidelijkheid te bieden over hoe deze drie instanties deze afstemming bereiken en wat er zal gebeuren op het moment dat er onenigheid ontstaat tussen deze instanties over deze vraag. Bovendien willen zij weten binnen welke termijn betrokkene duidelijkheid moet hebben rondom de VAR.

Om de vernieuwde VAR tot een succes te maken moet het vanaf het begin van de inwerkingtreding van de wet duidelijkheid bestaan over de manier waarop het wetsvoorstel zal worden uitgevoerd. Om dit te kunnen bereiken willen de leden van de VVD-fractie meer duidelijkheid hebben over de manier waarop de uitvoeringsinstanties de wet gaan uitvoeren. Zo is bijvoorbeeld nog niet bekend hoe het toetsingskader van het al dan niet bestaan van een dienstbetrekking en tevens bestaan er veel onduidelijkheid over bepaalde termen die gebruikt worden in de wet zoals dienstbetrekking en overeenkomst van opdracht, wat zijn de gevolgen voor een bezwaar mocht de aanvrager vinden dat er een onjuiste VAR is afgegeven, hoe bepaald men of een VAR-verklaring authentiek is, wie moet de VAR controleren de identiteit van de zelfstandige en hoe lang moet een kopie worden bewaard. Kan de regering de Kamer schriftelijk informeren over de exacte manier waarop de uitvoeringsinstanties de wet gaan uitvoeren, en daarbij tevens ingaan op de hierboven beschreven vragen?

4. Beschrijving handhaving en handhavingsrisico's VAR

De leden van de PvdA-fractie vragen, indien een opdrachtgever regelmatig de fout in gaat wat betreft de status van de dienstbetrekking bij het verstrekken van opdrachten aan een zelfstandige – welke werknemer blijkt te zijn – zonder dat er sprake is van fraude, welke maatregelen en/of sancties worden dan genomen of opgelegd.

5. Financiële effecten

De leden van de CDA-fractie vragen welke wijziging de regering verwacht in de omvang van de kring van verzekerden, indien dit wetsvoorstel wordt aangenomen? Een verdrievoudiging in het aantal VAR aanvragen, die verwacht wordt, zal toch effecten hebben, zeker als de rechtsgevolgen niet meer achteraf gewijzigd kunnen worden? Hoe groot zullen die effecten zijn op de premie-inkomsten, het aantal verzekerden en de uitgaven voor de werknemersverzekerden?

Zijn de effecten van de toename van het aantal VAR-aanvragen meegenomen bij de berekening van de verandering in administratieve lastendruk, die ontstaat als gevolg van dit wetsvoorstel?

De administratieve lasten zullen als gevolg van dit wetsvoorstel stijgen

voor opdrachtnemers en dalen voor opdrachtgevers. Daaruit trekt de regering de conclusie dat de administratieve lasten per saldo dalen. Juist omdat opdrachtnemers te maken krijgen met een stijging van de administratieve lasten is het de vraag in hoeverre dit een drempel opwerpt voor de keuze voor of voortzetting van het ondernemerschap. Hoe beoordeelt de regering dit aspect? In hoeverre heeft dit gevolgen voor het ondernemingsklimaat in het algemeen en de ontwikkeling van het aantal zzp-ers in het bijzonder?

Hoe hoog wordt de derving door misbruik en oneigenlijk gebruik geschat indien de VAR voor 2 jaar wordt afgegeven, zo vragen deze leden?

De leden van de VVD-fractie constateren dat de herziening van de VAR voor een verhoging van de administratieve lasten leidt bij het bedrijfsleven van € 2,2 miljoen, terwijl er een administratieve lastenverlichting komt bij het UWV en Belastingdienst van € 4,9 miljoen. Heeft de regering gekeken naar alternatieven die de totale lastenreductie evenwichtiger verdelen tussen aan de ene kant het bedrijfsleven en aan de andere kant de Belastingdienst en het UWV, zo ja hoe zagen deze alternatieven eruit, zo nee is de regering bereid een onderzoek naar deze alternatieven in te stellen.

6. Monitoring en evaluatie

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering scherp kan aangeven welke evaluatiemomenten zullen plaatsvinden in de toekomst en welke evaluatiecriteria daarbij gebruikt zullen worden. Tevens vragen zij welke adviezen en onderzoeken (en reacties daarop) gepland zijn voor de komende drie jaar.

De leden van de PvdA-fractie vragen of in de evaluatiecriteria kan worden opgenomen of de wet het doel heeft bereikt, namelijk duidelijkheid vooraf voor opdrachtgever en opdrachtnemer over de rechtsgevolgen van hun arbeidsrelatie. Welk meetinstrument denkt de regering te hanteren voor de evaluatie?

De leden van de VVD-fractie vragen de regering meer duidelijkheid te verschaffen over hoe zij van plan is het systeem in de praktijk te monitoren, zodat mogelijk disfunctioneren snel aan het licht komt en aangepakt kan worden. Met andere woorden welke criteria zullen er worden geëvalueerd en hoe worden deze gemeten?

De leden van de LPF-fractie constateren dat een evaluatiemoment wordt aangekondigd dat ligt op drie jaar na het inwerking treden van deze wet. Om goed te kunnen evalueren is het belangrijk dat de evaluatiecriteria onomstreden zijn. Daarom dienen de eerder genoemde begrippen helder te worden gedefinieerd. Het belangrijkste doel van de evaluatie moet wat ons betreft zijn om te bepalen of de beoogde duidelijkheid vooraf voor opdrachtgever en -nemer is gerealiseerd. Vooralsnog hebben de leden van de LPF-fractie daar weinig vertrouwen in.

De voorzitter van de commissie,
Hamer

Adjunct-griffier van de commissie,
Esmeijer